

Date: 23rd August-2026

YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASI ASOSIDA YOSHLAR MA’NAVIY-AXLOQIY TARBIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI

Sobirjonova Omina

Nizomiy nomidagi O‘zMPU Tarix fakulteti “Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va
huquq ta’limi” yo‘nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi doirasida yoshlarning ma’naviy-axloqiy tarbiyasini takomillashtirishning ustuvor yo‘nalishlari tahlil qilinadi. Shuningdek, yoshlarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarni shakllantirish, vatanparvarlik, fuqarolik mas’uliyati hamda yuksak ma’naviyatni rivojlantirishda ta’lim va tarbiyaning o‘rni ilmiy-nazariy jihatdan yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Yangi O‘zbekiston, taraqqiyot strategiyasi, yoshlar, ma’naviy tarbiya, axloqiy tarbiya, milliy qadriyatlar, vatanparvarlik, ta’lim.

Аннотация: В данной статье анализируются приоритетные направления совершенствования духовно-нравственного воспитания молодежи в рамках Стратегии развития Нового Узбекистана. Кроме того, с научно-теоретической точки зрения раскрывается роль образования и воспитания в формировании у молодежи национальных и общечеловеческих ценностей, патриотизма, гражданской ответственности и высокой духовности.

Ключевые слова: Новый Узбекистан, стратегия развития, молодежь, духовное воспитание, нравственное воспитание, национальные ценности, патриотизм, образование.

Abstract: This article analyzes the priority directions for improving the spiritual and moral education of young people within the framework of the Development Strategy of New Uzbekistan. It also examines, from a scientific and theoretical perspective, the role of education and upbringing in fostering national and universal values, patriotism, civic responsibility, and high moral standards among young people.

Keywords: New Uzbekistan, Development Strategy, youth, spiritual education, moral education, national values, patriotism, education.

Yoshlar har qanday davlatning strategik resursi, jamiyat taraqqiyotining asosiy harakatlantiruvchi kuchi va mamlakat kelajagini belgilovchi muhim ijtimoiy qatlam hisoblanadi, ular har qanday jamiyatning barqaror rivojlanishi, uning iqtisodiy, siyosiy va ma’naviy taraqqiyoti, avvalo, yosh avlodning bilim darajasi, ma’naviy-axloqiy kamoloti hamda fuqarolik mas’uliyatiga bevosita bog‘liq. Shu nuqtai nazardan, Yangi O‘zbekiston sharoitida yoshlarning ma’naviy-axloqiy tarbiyasini takomillashtirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida e’tirof etilmoqda. So‘nggi yillarda mamlakatimizda yoshlarni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash, ularning intellektual salohiyatini rivojlantirish hamda yuksak ma’naviyatli, vatanparvar va raqobatbardosh shaxs sifatida shakllantirishga qaratilgan keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, 2022–

Date: 23rd August-2026

2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida yoshlar siyosatini yangi bosqichga olib chiqish, ta'lim sifatini oshirish, yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish hamda ularning ma'naviy immunitetini mustahkamlash ustuvor vazifalar sifatida belgilangan. Pedagogika va psixologiya fanlarida ma'naviy-axloqiy tarbiya shaxsning axloqiy me'yorlarni anglash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni o'zlashtirish hamda ijtimoiy mas'uliyatni his etish jarayoni sifatida talqin qilinadi. L.S.Vigotskiyning madaniy-tarixiy nazariyasiga ko'ra, shaxsning ma'naviy kamoloti avvalo ijtimoiy muhit, muloqot va ta'lim jarayonida shakllanadi. A.N.Leontev esa inson faoliyati shaxs rivojlanishining asosiy omili ekanligini ta'kidlaydi. Demak, yoshlarning ma'naviy-axloqiy tarbiyasi nafaqat nazariy bilim berish, balki ularni ijtimoiy hayotga faol jalb etish orqali ham rivojlantiriladi. Bugungi globallashuv va raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan davrda yoshlarning ma'naviy tarbiyasiga ta'sir etuvchi omillar yanada murakkablashmoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlar bilim olish imkoniyatlarini kengaytirish bilan bir qatorda, turli yot g'oyalar, ekstremistik qarashlar, zo'ravonlikni targ'ib qiluvchi materiallar hamda "ommaviy madaniyat" ning salbiy ko'rinishlari tarqalishiga ham xizmat qilmoqda. Shu sababli yoshlarni axborot bilan ishlash madaniyatiga, media savodxonlikka va tanqidiy fikrlashga o'rgatish zamonaviy tarbiyaning muhim yo'nalishiga aylanmoqda. Masalan, bugungi kunda sun'iy intellekt, ijtimoiy tarmoqlar va raqamli platformalardan foydalanuvchi yoshlar axborotni mustaqil tahlil qila olmasa, yolg'on xabarlar yoki manipulyativ g'oyalarning ta'siriga tushib qolishi mumkin va media savodxonlikka ega bo'lgan yosh axborotning ishonchliligini tekshira oladi, turli manbalarni taqqoslaydi va mustaqil xulosa chiqaradi. Shu jihatdan maktab va oliy ta'lim muassasalarida media madaniyat va axborot xavfsizligi bo'yicha mashg'ulotlarni tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi. Yoshlar ma'naviy-axloqiy tarbiyasining muhim tarkibiy qismi milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va ularga sodiqlikni shakllantirishdan iborat. O'zbek xalqining boy madaniy merosi, buyuk ajdodlarimiz – Alisher Navoiy, Amir Temur, Ahmad al-Farg'oniy, Abu Ali ibn Sino, Mirzo Ulug'bek kabi allomalarning ilmiy va ma'naviy merosi yoshlarni vatanparvarlik, insonparvarlik va ilmga intilish ruhida tarbiyalashda muhim manba hisoblanadi. Masalan, Alisher Navoiyning insonparvarlik va komil inson haqidagi g'oyalari, Amir Temurning adolat va mas'uliyat tamoyillari yoki Ibn Sinoning ilm-fanga bo'lgan yuksak munosabati bugungi yoshlar uchun ham dolzarbligini yo'qotmagan. Shu bilan birga, zamonaviy yoshlar xorijiy tillarni o'rganishi, raqamli texnologiyalarni puxta egallashi, innovatsion fikrlashi va xalqaro maydonda raqobatbardosh mutaxassis bo'lishi zarur. Demak, yoshlar tarbiyasida milliylik va zamonaviylik uyg'unligi asosiy tamoyil bo'lib xizmat qilishi lozim. Yoshlarning ma'naviy-axloqiy kamolotida oila, mahalla, ta'lim muassasalari va jamoatchilik institutlarining hamkorligi muhim o'rin tutadi. Oila insonning birinchi tarbiya maskani bo'lsa, maktab va oliy ta'lim muassasalari bu jarayonni ilmiy-pedagogik asosda davom ettiradi. Mahalla institutining yoshlar bilan ishlashdagi tajribasi esa ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish, kitobxonlikni rivojlantirish, sport va madaniy tadbirlarga jalb etishda muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, "Besh muhim tashabbus" doirasida

Date: 23rd August-2026

yoshlarni musiqa, sport, kitobxonlik, kompyuter texnologiyalari va xotin-qizlar bandligini ta'minlash bo'yicha amalga oshirilayotgan loyihalar ularning ma'naviy va intellektual rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shuningdek, "Yoshlar daftari" tizimi orqali ijtimoiy himoyaga muhtoj yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularning bandligini ta'minlash va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar ham yoshlar siyosatining samaradorligini oshirmoqda.

Xulosa qilib aytganda, Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi yoshlar ma'naviy-axloqiy tarbiyasini takomillashtirishning zamonaviy modelini shakllantirishga xizmat qilmoqda. Mazkur strategiya doirasida yoshlarning intellektual salohiyatini rivojlantirish, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash, media savodxonligini oshirish, fuqarolik mas'uliyatini kuchaytirish va sog'lom dunyoqarashni shakllantirish ustuvor vazifa sifatida qaralmoqda. Shuningdek, yoshlar tarbiyasida davlat, oila, ta'lim muassasalari va fuqarolik jamiyati institutlarining o'zaro hamkorligini yanada mustahkamlash zarur, bugun tarbiyalanayotgan yoshlar ertangi Yangi O'zbekistonning rahbarlari, olimlari, pedagoglari, tadbirkorlari va davlat taraqqiyotining asosiy bunyodkorlari hisoblanadi. Shu bois yoshlarning ma'naviy-axloqiy kamolotiga qaratilgan investitsiyalar mamlakatning barqaror rivojlanishi, milliy xavfsizligi va xalq farovonligini ta'minlashning eng muhim omillaridan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida. PF–60-son Farmon. Toshkent, 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. O'zbekiston – 2030 strategiyasi to'g'risida. PF–158-son Farmon. Toshkent, 2023.
3. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni. O'RQ–406-son, 14-sentabr 2016.
4. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
5. Nazarov A. Psixologik xizmat. – Toshkent: Ideal Press, 2024.
6. Konstitutsiya (O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi). Yangi tahrir. – Toshkent, 2023.

